

Tożsamość Tatarów polskich

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza współczesnej tożsamości Tatarów polskich poprzez ukazanie konstytuujących ją elementów z perspektywy modelu złożonej tożsamości tatarskiej opartego na triadzie: „muzułmaństwo (religia) – „tatarskość” (etniczność) – „polskość” (narodowość). Analiza poszczególnych komponentów pokazuje, że współczesna tożsamość grupy ulega przeobrażeniom od tożsamości religijnej do tożsamości etniczno-kulturowej.

Słowa kluczowe: Tatarzy polscy, tożsamość, islam

Wstęp

Wśród wielu grup etnicznych zamieszkujących nasz kraj Tatarzy polscy wydają się być grupą szczególną, budzącą niezmiennie zainteresowanie wśród naukowców. Z całą pewnością wynika ono z fenomenu grupy, jakim jest zachowanie przez nią własnej tożsamości etniczno-religijnej w warunkach wielowiekowego i, co warto podkreślić, pokojowego współistnienia ze społecznością chrześcijańską. Fakt ten sprawił, że grupa ta wytworzyła konglomerat niezwykle ciekawych obrzędów i zwyczajów, a także charakterystyczny model religijności oparty na wyznawanej przez nią religii – islamie. Tatarzy polscy to grupa etniczna od kilkuset lat zamieszkująca ziemie polskie. Stanowią oni autochtoniczną i zarazem najstarszą z grup muzułmańskich żyjących w naszym kraju. Fakt ten odróżnia tę społeczność od pozostałych wyznawców islamu mieszkających w Polsce. Dokładne oszacowanie liczby polskich Tatarów jest trudne. Zgodnie z wynikami *Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 r.* przynależność do narodowości tatarskiej zadeklarowało 1828 osób¹. Zdaniem liderów organizacji tatarskich liczba ta jest znacznie wyższa i oscyluje między 3 000 a 5 000 osób. Społeczność tatarska zamieszkuje dziś głównie województwo podlaskie. Skupiona jest przede wszystkim

---

¹ *Raport z wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011*, GUS, Warszawa 2012.

na terenie Białegostoku i Sokółki, a w mniejszym stopniu w Suchowoli, w Dąbrowie Białostockiej, Bohonikach i Kruszynianach. Poza tym w znacznym rozproszeniu grupa zamieszkuje województwo pomorskie, mazowieckie i dolnośląskie. Analiza tatarskiej tożsamości posiada w literaturze stosunkowo długie tradycje. Do lat 90. XX wieku przybierała ona postać sporu o to, czy Tatarzy to grupa zasymilowana ze społeczeństwem polskim (Julian Talko-Hryncewicz², Zbigniew Jasiewicz³, Aleksander Miśkiewicz⁴, Janusz Kamocki⁵), czy odrębna wspólnota etniczna/narodowa (Stanisław Kryczyński⁶, Piotr Borawski⁷). Wśród argumentów zwolenników pierwszego ze stanowisk o związku Tatarów z narodem polskim świadczą ich silne związki z polskością wyrażające się w: mieszanych małżeństwach z Polkami, kultywowaniu patriotyzmu opierającego się na pamięci o tradycjach wojskowych grupy oraz jej udziale w polskich walkach narodowo-wyzwoleńczych, braku posiadania odrębnego języka, identyfikowaniu się z polską tożsamością narodową. Ci z badaczy, którzy w opozycji do tego stanowiska podkreślali odrębność etniczną Tatarów, zwracali uwagę na ich odrębność religijną, tradycje i obrzędy, w których zachowało się wiele obyczajów dawnych wierzeń, wskazujących na związek grupy z ludami turekimijskimi. Dopiero przeprowadzone w latach 90. XX wieku badania krakowskiej socjolożki Katarzyny Warmińskiej zastąpiły ten dychotomiczny schemat modelem złożonej tożsamości grupy, opierającym się na trzech odrębnych osiach: etnicznej (określonej przez badaczkę mianem „tatarskości”), religijnej („muzułmańskości”) i narodowej („polskości”). Zdaniem Warmińskiej, wszystkie one, choć z różnym natężeniem, wpływają na złożoną identyfikację grupy⁸.

Celem niniejszego artykułu będzie analiza współczesnej tożsamości grupy poprzez ukazanie elementów ją konstytuujących z perspektywy powyższego modelu, opartego na triadzie: religia – etniczność – narodowość.

² J. Talko-Hryncewicz, *Muślimowie, czyli tak zwani Tatarzy litewscy*, Kraków 1924.

³ Z. Jasiewicz, *Tatarzy polscy. Grupa etniczna czy etnograficzna?*, „Lud” 1980, t. 64.

⁴ A. Miśkiewicz, *Tatarzy polscy u schyłku naszego stulecia. Na pograniczu dwóch tożsamości, [w:] Symbioza kultur słowiańskich i niesłowiańskich w Europie Środkowej*, M. Bobrownicka, Kraków 1996.

⁵ J. Kamocki, *Tatarzy polscy jako grupa etnograficzna*, „Rocznik Tatarów Polskich” 1993, t. I.

⁶ S. Kryczyński, *Tatarzy litewscy. Próba monografii historyczno-etnograficznej*, „Rocznik Tatarski” 1938, t. III.

⁷ P. Borawski, *Tatarzy polsko-litewscy grupą etniczną czy etnograficzną?*, „Acta Baltico-Slavica” 1987, t. XVIII.

⁸ K. Warmińska, *Tatarzy polscy. Tożsamość religijna i etniczna*, Kraków 1999.

Muzułmaństwo

Autorzy prac dotyczących Tatarów zgodnie podkreślają, iż czynnikiem umożliwiającym im przetrwanie w środowisku chrześcijańskim był islam. Jego trwałymi śladami są elementy kultury materialnej, wśród których wymienić należy tatarskie świątynie (meczety), cmentarze (mizary) oraz przechowywane przez grupę przykłady piśmiennictwa religijnego.

Na skutek zmian geopolitycznych po II wojnie światowej tylko 2 z 17 meczetów tatarskich pozostały w granicach Polski. Znajdują się one w Bohonikach i Kruszynianach. Pierwszy datowany jest na 2 poł. lub koniec XIX wieku, drugi na wiek XVIII. Warto dodać, że aż do lat 90. XX w. stanowiły one jedyne meczety w Polsce. W 1990 roku oddany został do użytku trzeci meczet, w Gdańsku. O ile jednak świątynie w Bohonikach i Kruszynianach, poprzez swoje specyficzne bryły, przypominają świątynie chrześcijańskie, wyposażony w minaret meczet w Gdańsku posiada wyraźnie cechy architektury bliskowschodniej. Podlaskie meczety pełnią do dziś ważną funkcję integrującą, stanowiąc miejsce spotkań w okresie najważniejszych świąt religijnych oraz okolicznościowych zgromadzeń. Podczas gdy u większości społeczności muzułmańskich na świecie kult zmarłych jest traktowany jako sprzeczny z zasadami islamu, polscy Tatarzy pielęgnują pamięć o własnych przodkach, o czym świadczą zarówno troska, jaką otaczają groby swoich bliskich, jak i zwyczaj odwiedzania cmentarzy podczas najważniejszych świąt religijnych. Tatarskie mizaty pełnią, podobnie jak meczety, ważne funkcje społeczne. To tu spotykają się rozproszeni po całym kraju Tatarzy w czasie najważniejszych świąt religijnych, co sprawia, że stają się one zarówno miejscem kultu zmarłych, jak i miejscem spotkań dla żyjących⁹.

Szczególnie ważnym artefaktem wynikającym z kultu religijnego społeczności tatarskiej jest rękopiśmiennictwo religijne. Stanowią je rękopiśmienne, wielojęzyczne księgi o charakterze religijnym, zapisywane alfabetem arabskim za pomocą miejscowych języków (białoruskiego i polskiego). Zdaniem badaczy tematu to właśnie owe księgi pozwoliły grupie na zachowanie odrębności religijnej w odmiennym środowisku kulturowym, w jakim przyszło jej żyć, pozwalając na zachowanie własnej odrębności religijnej w sytuacji braku odrębnego języka, nieznanomości języka liturgicznego oraz zupełnego odcięcia od świata muzułmańskiego.¹⁰

⁹ A. Miśkiewicz, *Tatarzy polscy w latach 1945-1985. Zarys historyczny*, „Studia Podlaskie” 1991, t. III, s. 106.

¹⁰ C. Ląpacz, *Z problematyki badawczej piśmiennictwa Tatarów białostockich*, „Studia Językowe z Białostoczyzny”, Warszawa 1989, s. 162.

Choć religia muzułmańska stanowi istotny element tatarskiej tożsamości, okazuje się, że wśród społeczności tatarskiej da się wyróżnić trzy zasadnicze stanowiska, według których:

1. Religia stanowi jeden z komponentów bycia Tatarem.
2. Religia stanowi bezwzględny warunek bycia Tatarem.
3. Religia nie jest wyznacznikiem bycia Tatarem

Dla większości Tatarów religia stanowi jeden ze wskaźników identyfikacyjnych grupy, równie ważny, co pochodzenie czy pielęgnacja tatarskich tradycji. Wynika to z przekonania, iż: *Trudno jest rozdzielić, co jest tatarskie, a co muzułmańskie, gdyż jedno z drugim się wiąże.*

Wśród osób identyfikujących się z drugim ze stanowisk, traktujących islam jako najważniejszy komponent tożsamości tatarskiej, dominują osoby urodzone przed 1945 rokiem, będące repatriantami z dawnych województw wschodnich (nowogródzkie, grodzieńskie, wileńskie). Na szczególną uwagę zasługuje jednak tendencja oddzielająca wyznanie od etniczności. Opinie dotyczące tego, że religia nie jest już dziś warunkiem wyznaczania „bycia Tatarem” reprezentują przede wszystkim przedstawiciele młodego pokolenia Tatarów. Tendencja ta jest z pewnością efektem sytuacji międzynarodowej związanej z atakami terrorystycznymi, kryzysem migracyjnym, wzrostem islamofobicznych narracji w przestrzeni publicznej, bezzasadnie traktujących wszystkich muzułmanów jako grupę jednolitą religijnie i etnicznie. Powyższe doprowadziło do poszukiwania innych, pozareligijnych cech, wokół których grupa mogłaby konstruować swoją tożsamość. Tym samym „muzułmańskość” Tatarów polskich, rozumiana w sensie religijnym, na skutek okoliczności zewnętrznych, jest uzupełniana elementami związanymi z „tatarskością” w sensie etniczno-kulturowym. Nie oznacza to jednak, że czynnik religijny wśród polskich Tatarów ulega zanikowi. Ulega on raczej przeobrażeniom. Odzwierciedla to stosunek badanych do własnych praktyk religijnych, gdzie, poza dualizmem wyznaniowym, między zwolennikami „nowej ortodoksji” i „tradycyjnego liberalizmu”¹¹ dostrzec można zjawisko indywidualizacji religii, w którym ta poddawana jest selekcji przez pryzmat potrzeb poszczególnych jednostek.

Ważnym elementem w życiu grupy są także spajające ją obrzędy i rytuały. Wśród nich można wyróżnić zarówno ruchome obrzędy religijne, których termin

¹¹ Wspomniany dualizm wynika z odmiennego podejścia członków grupy do własnych praktyk religijnych. Pierwsze z pojęć („nowa ortodoksja”) odnosi się do tych, którzy stoją na stanowisku, że islam jest jeden, wspólny dla wszystkich wyznających go grup muzułmańskich, drugie („tradycyjny liberalizm”) wiąże z poglądem o istnieniu charakterystycznego wyłącznie dla Tatarów „islam tatarskiego”, odzwierciedlającego specyfikę kulturową grupy. Więcej: K. Radłowska, *Tatarzy polscy. Ciągłość i zmiana*, Białystok 2017.

wynika z kalendarza muzułmańskiego, oraz obrzędy rodzinne, dotyczące najważniejszych etapów ludzkiego życia. Do najważniejszych świąt tatarskich należą: Ramadan Bajram i Kurban Bajram, Dzień Aszura i Miewlud (określany również mianem Dnia Narodzin Proroka). Poza wymienionymi wyżej świętami grupa pielęgnuje obrzędy związane z najważniejszymi momentami ludzkiego życia, wśród których wymienić należy azan (nadanie imienia), zaślubiny oraz pogrzeb.

O znaczeniu, jakie religia pełni w grupie, świadczy także troska, z jaką ta podchodzi do edukacji religijnej dzieci i młodzieży tatarskiej.

Tatarskość

Ważnym determinantem tożsamości etnicznej grupy są łączące jej członków więzi prymordialne, stanowiące najbardziej inkluzywną cechę polskich Tatarów, wzmacniającą jej granice etniczne. Wrażają się one w silnie podkreślanym przez członków grupy posiadaniu wspólnych korzeni, przodków, krwi, genów czy charakterystycznych cech biologicznych oraz w poczuciu łączności z pozostałymi grupami tatarskimi. Ciekawym w tym względzie wydaje się być stosunek grupy do egzogamii. Z jednej strony bowiem, Tatarzy największe niebezpieczeństwo dla swojej ciągłości upatrują w małżeństwach mieszanych, z drugiej podkreślają, że z uwagi na malejącą liczbę własnych członków zachowanie endogamii staje się coraz trudniejsze, a nawet niemożliwe do zrealizowania.

O silnych więziach prymordialnych grupy świadczy również stosunek do innych grup tatarskich, szczególnie Tatarów mieszkających na Litwie i Białorusi. Związki te funkcjonują zarówno na poziomie jednostkowym, jak i instytucjonalnym. Pobratymcy z Kaliningradu i Litwy zapraszani są do udziału w organizowanych uroczystościach, festiwalach czy konferencjach, na których podejmowana jest tematyka tatarska. Muzułmański Związek Religijny (największa i najstarsza organizacja religijna grupy) organizuje wyjazdy śladami przodków, kierunek których wiedzie przez Litwę i Białoruś. Liderzy tatarscy utrzymują także kontakty z Tatarami krymskimi czy kazańskimi.

Świadomość podzielenia wspólnych wartości kulturowych przez członków należących do określonej zbiorowości stanowi bez wątpienia podstawę jej istnienia. Kultura i kulturowa odrębność stały się we współczesnym świecie wartością autoteliczną. Posiadanie własnej, a więc odrębnej od innych kultury, jest dziś powodem do dumy, a także ważnym narzędziem w walce o prawa i przywileje zbiorowości etnicznych. Z całą pewnością można powiedzieć, iż w świadomości omawianej

społeczności nie istnieje jeden podzielany przez wszystkich model kultury tatarskiej. Być może wynikało to z faktu identyfikacji grupy z polskim dziedzictwem kulturowym i próby poszukiwania elementów kulturowych niezwiązanych z religią grupy. Wśród najczęściej wymienianych elementów kultury tatarskiej są: kuchnia, taniec, stroje. Warto pamiętać, iż kulturowo-etniczne ożywienie grupy, jakie nastąpiło dopiero pod koniec lat 90. XX w., postawiło przed ówczesnymi organizatorami życia społeczno-religijnego wspólnoty trudne zadania. Na fali odwilży oraz dzięki zaangażowaniu liderów tatarskich, udało się założyć pierwszy zespół tatarski oraz wypromować tatarskie kulinaria. Oba elementy stają się dziś nieodłącznymi identyfikatorami kultury grupy. Z całą pewnością przyjęta przez grupę formuła promocji kultury nosi znamiona festynowości. Z uwagi jednak na powszechność w skali ogólnopolskiej zjawiska „jarmarczności” kultury, nie jest to zjawisko odosobnione. Jego charakter opiera się na poszukiwaniu atrakcyjnej formuły wyjścia na „zewnątrz” zarówno w oparciu o elementy „tradycji wynalezionej”, jak i przy wsparciu o zasoby innych kultur. Szczególnie warto tu wymienić Sabantuj oraz realizowany przez Związek Tatarów RP Festiwal Kultury Tatarskiej. W ostatnim czasie wysiłki liderów tatarskich skoncentrowane zostały na nauce języka tatarskiego, co z uwagi na fakt, że Tatarzy nie posiadali odrębnego języka pozwala spojrzeć na to zjawiskom, jako na poszukiwanie markerów tatarskiej odrębności.

Polskość

Jednym z istotnych wskaźników tożsamościowych grupy jest używany przez nią dwuczłonowy etnonim, który wskazuje na identyfikację tej społeczności z polską grupą narodową (Tatarzy polscy) oraz podkreśla różnice pomiędzy Tatarami zamieszkującymi inne państwa czy regiony (Tatarzy litewscy, Tatarzy białoruscy, Tatarzy krymscy itd). Nazwa Tatarzy, którą określono w XIII wieku wszystkie plemiona i ludy wchodzące w skład imperium Czyngis-chana obejmowała wielość grup, niestanowiących etnicznego monolitu. Posiadała zatem charakter polityczno-administracyjny, a nie etniczno-kulturowy¹². Z czasem, za sprawą zróżnicowanych procesów osadniczych tych społeczności, stawała się ona na tyle nieprecyzyjna, iż z konieczności zaczęto ją dookreślać przymiotnikami topograficznymi¹³. Warto jednak wspomnieć o tym, iż zarówno wśród członków grupy (szczególnie wśród

¹² C. Łapicz, *Losy językowe Tatarów litewsko-polskich*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici, Filologia Polska XXVII – Nauki Historyczno-Społeczne” 1985, z. 160, s. 53.

¹³ K. Radłowska, *Tatarzy polscy...*, op. cit., s. 79.

jej elit), jak i wśród badaczy podejmujących tematykę tatarską, brak zgody co do używania „właściwego” etnonimu grupy. Dotyczy ona tego, czy Tatarów zamieszkujących w przeszłości ziemie należące do II Rzeczypospolitej (i wcześniej) należy określać mianem „litewscy”¹⁴ czy „polscy”.¹⁵ Pierwszy z etnonimów wskazuje na genezę i ciągłość tożsamościową grupy, drugi na jej przeobrażenia.

Istotnymi elementami tatarskiej tożsamości są czas i przestrzeń. Tatarzy nie są związani z konkretnym terytorium, jak choćby Kaszubi czy Białorusini. Nie posiadają też ojczyzny zewnętrznej, która mogłaby być obrońcą ich interesów grupowych. Nie dziwi zatem, iż jedną z charakterystycznych cech przywoływanych przez grupę jest jej autochtoniczność lokowana na terenach wchodzących w skład historycznego Wielkiego Księstwa Litewskiego lub na Białostoczczyźnie. Ważną rolę w pamięci grupy stanowią twórcy tego osadnictwa: książę Witold oraz Jan III Sobieski. W tym miejscu warto również wspomnieć o roli, jaką w pamięci grupy pełnią odwoływanie się grupy do tradycji wojskowych oraz jej udziału w polskich walkach narodowowyzwoleńczych. Ten swoisty „patriotyzm tatarski” służy wzmocnieniu „polskości” grupy. Tatarski patriotyzm jest demonstrowany w trakcie obchodów przez grupę rocznic państwowych, tj. Święto Konstytucji 3 Maja, Święto Wojska Polskiego czy Dzień Niepodległości. Poza uczestnictwem w oficjalnych obchodach państwowych grupa organizuje też wieczorki wspominkowe, w czasie których recytowane są wiersze tatarskich poetów, przypominane życiorysy uczestników walki o wolność, śpiewane są polskie pieśni patriotyczne. Z omawianą wyżej kwestią wiąże się też strategia polegająca na budowaniu przez grupę pozytywnych relacji z Kościołem Rzymskokatolickim. Warto tu wspomnieć o roli, jaką w pamięci społeczności tatarskiej pełni Jan Paweł II. Liderzy grupy wielokrotnie powołują się na wielką sympatię, jaką obdarzać miał on polskich wyznawców islamu. Jej dowodem miało być zaproszenie przedstawicieli grupy w 1999 r. do Drohiczyzna, na spotkanie z papieżem podczas jego ówczesnej pielgrzymki.

Podsumowanie

W powyższych rozważaniach starałam się ukazać komponenty wyznaczające współczesną tożsamość społeczności tatarskiej. Wykorzystałam do tego model złożonej tożsamości tatarskiej Katarzyny Warmińskiej. W oparciu o jego trzy elementy: religię, etniczność i narodowość, starałam się ukazać, że jest on wciąż aktualny.

¹⁴ S. Kryczyński, *Tatarzy litewscy...*, op. cit., s. 1-2.

¹⁵ O. Górka, *Uwagi orientacyjne o Tatarach polskich i obcych*, „Rocznik Tatarski” 1935, t. II, s. 156.

Analizując wypełniające je elementy ukazałam również, że współczesna tożsamość tatarska ulega przeobrażeniom od tożsamości typu religijnego do tożsamości etniczno-kulturowej. To przeciwstawianie sobie pierwiastków (religijnego-etnicznemu) jest jedną z charakterystycznych cech grupy ostatnich lat. Nie oznacza to jednak, iż religia przestaje być istotnym komponentem tożsamości tatarskiej.

Współczesna identyfikacja etniczno-kulturowa grupy budowana jest w oparciu o kryterium pochodzeniowe. Uzewewnętrzniają to silne więzi prymordialne. Czynniki pochodzeniowy wzmacniany jest o inne zasoby symboliczne, wśród których wymienić należy kulturę. Wypełniające ją treści poddawane są selekcji, służąc konsolidacji grupy.

Spółeczność tatarska, ulegając zmianom w czasie i przestrzeni, nieustannie zmuszana była do konstruowania swojej tożsamości wobec zmieniającej się rzeczywistości. Elementami kluczowymi dla jej przeobrażeń były przemiany zewnętrzne, wśród nich wymienić należy czynniki geopolityczne, politykę państwa polskiego wobec tej mniejszości oraz procesy migracyjne, modernizacyjne czy globalizacyjne. Wpływały one w znaczący sposób na zmiany przestrzenne, demograficzne i strukturalne grupy oraz jej przeobrażenia tożsamościowe. Nie bez znaczenia dla tych przekształceń były także czynniki wewnątrzgrupowe, tj. silne więzi etniczne, otwieranie lub zamykanie się grupy na „innych”, budzenie się wśród tatarskich elit czynników narodotwórczych, działalność samych elit, a także strategie grupy ukierunkowane na osvajanie własnej odmienności etniczno-religijnej w społeczeństwie większościowym, wśród których wymienić należy procesy asymilacyjne, lojalny stosunek do państwa polskiego czy dialog z Kościołem katolickim.

Bibliografia

1. Borawski P., *Tatarzy polsko-litewscy grupą etniczną czy etnograficzną?*, „Acta Baltico-Slavica” 1987, t. XVIII.
2. Górka O., *Uwagi orientacyjne o Tatarach polskich i obcych*, „Rocznik Tatarski” 1935, t. II.
3. Jasiewicz Z., *Tatarzy polscy. Grupa etniczna czy Etnograficzna?*, „Lud” 1980, t. 64.
4. Kamocki J., *Tatarzy polscy jako grupa etnograficzna*, „Rocznik Tatarów Polskich”, 1993, t. I.
5. Kryczyński S., *Tatarzy litewscy. Próba monografii historyczno-etnograficznej*, „Rocznik Tatarski” 1938, t. III.
6. Łapicz Cz., *Z problematyki badawczej piśmiennictwa Tatarów białostockich*, „Studia Językowe z Białostoczczyzny”, Warszawa 1989.

7. Miśkiewicz A., *Tatarzy polscy u schyłku naszego stulecia. Na pograniczu dwóch tożsamości*, [w:] *Symbioza kultur słowiańskich i niesłowiańskich w Europie Środkowej*, red. M. Bobrownicka, Kraków 1996.
8. Miśkiewicz A., *Tatarzy polscy w latach 1945-1985. Zarys historyczny*, „Studia Podlaskie” 1991, t. III.
9. Radłowska K., *Między grupa etnograficzną a narodem. Status Tatarów polskich w świetle dotychczasowych badań*, „Pogranicze. Studia Społeczne”, 2014, t. XXIII.
10. Radłowska K., *Tatarzy polscy. Ciągłość i zmiana*, Białystok 2017.
11. Talko-Hryniewicz J., *Muślimowie, czyli tak zwani Tatarzy litewscy*, , Kraków 1924.
12. Warmińska K., *Tatarzy polscy. Tożsamość religijna i etniczna*, Kraków 1999.

Identity of Polish Tatars

Abstract

The aim of the article is to analyze the contemporary identity of Polish Tatars by showing the elements constituting it from the perspective of the Tatar complex identity model based on the triad: "Muslimity (religion) - "Tatarism (ethnicity) – „Polishness” (nationality). The analysis of individual components shows that the contemporary identity of the group is transforming from religious identity to ethnic and cultural identity.

Keywords: Polish Tatars, identity, islam